15/07/2020

1857: 45 Χριστιανοί από τον Πόντο φανερώνουν την πίστη τους

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

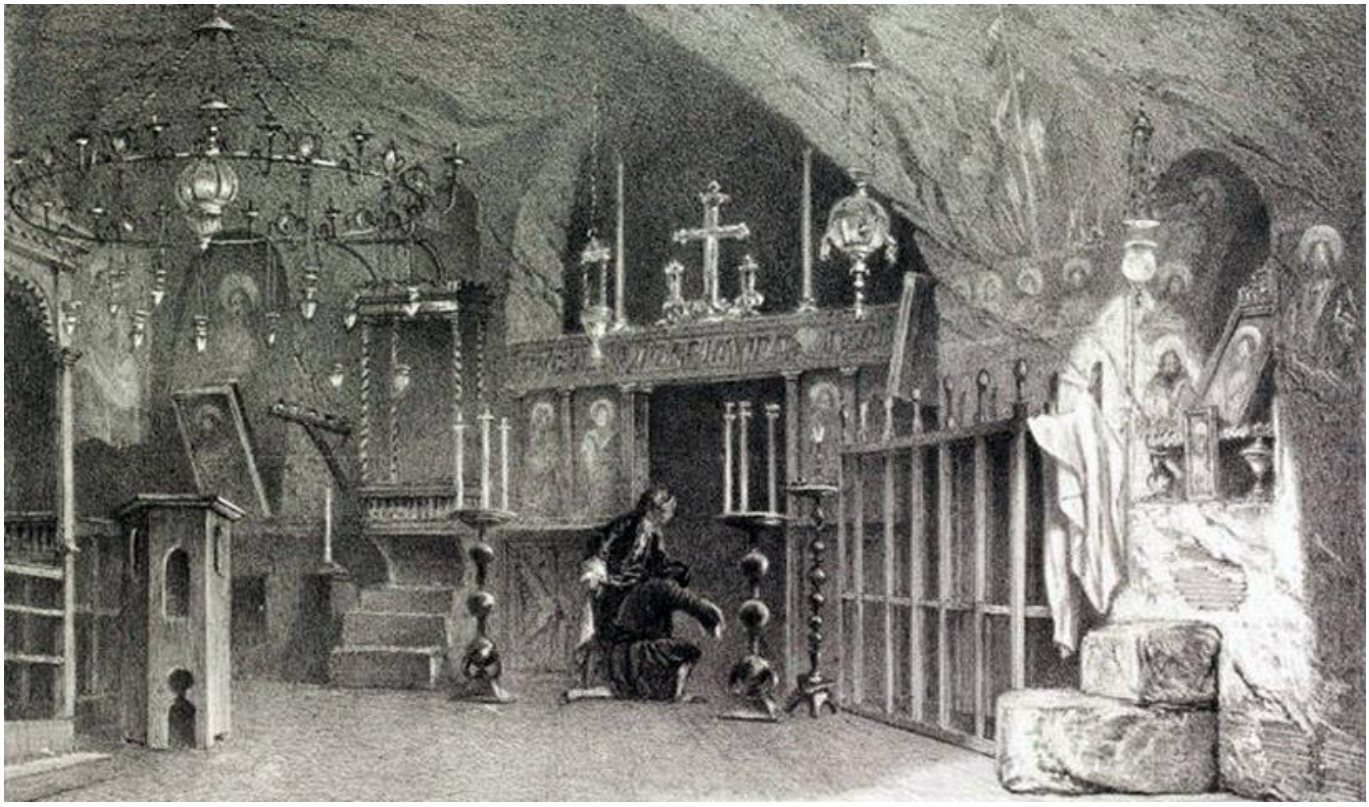

Το χάτι χουμαγιούν ήταν το αυτοκρατορικό/σουλτανικό διάταγμα που υποχρεώθηκε να εκδώσει η Τουρκία μετά τη λήξη του κριμαϊκού πολέμου (1854-1856). Μ’ αυτό αναγνωριζόταν σε όλους τους υπόδουλους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας η ισότητα, η ισονομία, καθώς και η ελευθερία της συνείδησης και η ελεύθερη άσκηση της λατρείας. Το διάταγμα επικυρώθηκε από διεθνές συμβούλιο που συνήλθε επιτούτου στο Παρίσι, τον Μάρτιο του 1856 (συνθήκη Παρισίων του 1856). Ως αποτέλεσμά του εκδόθηκαν το 1862 οι γενικοί κανονισμοί των Πατριαρχείων, με τους οποίους ρυθμίζονταν και διευθετούνταν τα εκκλησιαστικά και εθνικά θέματα που απασχολούσαν τους ορθόδοξους χριστιανούς που ζούσαν υπό τον Οικουμενικό Θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως και ήταν υπήκοοι του σουλτάνου.

Το 8ο άρθρο του όριζε: «Επειδή πάσαι αι θρησκείαι θα εξασκώνται ελευθέρως εν τοις κράτεσί μου, ουδείς υπήκοος της αυτοκρατορίας μου θα στενοχωρηθή εν τη εξασκήσει της θρησκείας ην πρεσβεύει, κατ' ουδένα δε τρόπον θα ενοχληθή ένεκα τούτου».

Έναν χρόνο αργότερα, το 1857, όταν διοικητής της Τραπεζούντας ήταν ο Ρουστέμ πασάς, 45 κρυπτοχριστιανοί Κρωμναίοι συγκεντρώθηκαν στη μονή της Θεοσκεπάστου και υπέγραψαν ένα «επιτροπικόν» έγγραφο, στο οποίο διακήρυτταν την πίστη τους και την απόφασή τους να φανερώσουν την αληθινή θρησκεία τους.

Το «επιτροπικόν» αυτό ήταν το εξής:

Διά του παρόντος ημών αποδεικτικού ενσφραγίστου επιτροπικού γράμματος δηλοποιούμεν ημείς οι εκ των επαρχιών των δύο μητροπόλεων αγίου Τραπεζούντος και Χαλδίας, κάτοικοι των χωρίων Κρώμνης, Σάντας, Κοβάσης, Πάρτης, Γιαγλήτερες, Σταύρης, Μούζενας, Στύλου, Χάραβας, Ταντουρλού, Σήσε, Πόντιλας, Θέρσας, Άγουρσας, Λαραχανής, Καπίκιογλου, Γαλίανας, Χατσάβερας, Κάβαρας και λοιπών, ότι κοινή γνώμη και εν μιά συμπνοία και ομονοία αποκατεστήσαμεν, από μέρους πάντων ημών, πληρεξουσίους επιτρόπους τον κύριον Τοσούνογλουν Μουσταφά Γιαγιτζήν μετά της συνοδείας αυτού, Μουσταφάν Τουρσούνογλου και Σουλεϊμάνογλου Ισμαΐλην, εις το να απολογηθώσι και δώσωσι τους αποχρώντας λόγους εις ό,τιδήποτε ερωτήσεις θέλουσι γίνει διά την οποίαν υπόθεσιν εστάλησαν εις Κωνσταντινούπολιν.

Εις τους κυρίους τούτους έχομεν παραδεδομένας την στερεάν ημών απόφασιν και την κοινήν γνώμην εις το να ενεργήσωσιν επί οίον τρόπον δύνανται την ανακάλυψιν της άχρι τούδε κεκρυμμένης θρησκείας μας. Όθεν παρακαλούμεν τους εξοχωτάτους πρέσβεις των Αυτοκρατορικών δυνάμεων Αγγλίας, Γαλλίας, Αυστρίας, Ρωσσίας και Ελλάδος, όπως αναγνωρίσωσιν αυτούς δυνάμει του παρόντος ενσφραγίστου επιτροπικού ημών γράμματος γνησίους ημών επιτρόπους, και οδηγήσωσιν αυτούς τα δέοντα υπέρ της θρησκείας και ελευθερίας ημών.

Δια τούτο λοιπόν έγινε το παρόν ανά χείρας αυτών δεικτικόν και τη σφραγίδι ενός εκάστου εσφραγισμένον επιτροπικόν γράμμα και εδόθη αυτοίς φέρειν εις ένδειξιν εν παντί τόπω και δικαστηρίω.

1857 Ιουλίου 15 εν Τραπεζούντι.

Πηγή: pontos-news.gr/Με πληροφορίες από την Εγκυκλοπαίδεια του ποντιακού ελληνισμού, εκδ. Μαλλιάρης, Θεσσαλονίκη.